

Možnosti prevence s využitím geriatrických principů: Funkční stav a depresivita ve vysokém věku

MUDr. Hana Vaňková

Abstrakt disertační práce

Úvod: Preventivní strategie podporující dobrý funkční stav ve stáří nabývají stále většího významu pro jednotlivce i v kontextu stárnutí populace. Provázanost funkčního stavu a depresivity ve stáří je v publikacích popisována jako obousměrná (Yang, 2005; Kivela, 2001). Deprese ve stáří zvyšuje morbiditu i mortalitu a v kontextu značně vysoké prevalence je také socio-ekonomickým problémem (Anstey et al., 2007; Karakaya et al., 2009). Z principů geriatrie vychází komplexní intervence funkčního stavu a depresivity ve formě pohybové terapie.

Metody: S použitím nástrojů komplexního geriatrického hodnocení byl studován vztah komponent funkčního stavu a depresivity v souboru 308 uživatelů dlouhodobé péče v České republice (průřezová studie k hypotéze I). Randomizovaná kontrolovaná studie popisuje vývoj depresivity v čase (hypotéza II) a efekt pohybové intervence na depresivitu (hypotéza III) u 162 institucionalizovaných seniorů, jejichž průměrný věk byl nad 80 let. V obou analýzách byla nástrojem hodnocení depresivity Geriatrická škála deprese dle Yesavage.

Výsledky: V průřezové studii byla zjištěna přítomnost depresivity u 46% seniorů žijících v institucích dlouhodobé péče v České republice, depresivita zároveň vysoce signifikantně korelovala s bolestí. Výsledky poukazují na vysokou prevalenci depresivity, často neléčené. Výsledky analýzy mnohočetné regrese poukazují na silnou asociaci bolesti, kognitivního deficitu, disability a omezené mobility s depresivitou.

Randomizovaná kontrolovaná studie zjistila v intervenované skupině signifikantní zlepšení depresivity měřené skórem GDS po tříměsíční taneční intervenci ($p = 0,005$), zatímco v kontrolní skupině se projevoval trend zhoršování depresivity ($p = 0,081$). V souboru respondentů kontrolní skupiny, kteří měli vstupně normální hladinu depresivních symptomů, došlo k signifikantní progresi depresivity ($p < 0,01$). GLM analýza ukázala, že rozdíl trendů zlepšení v intervenované a zhoršení v kontrolní skupině byl vysoce signifikantní ($p = 0,001$).

Závěr: Studie nově dokumentovala souvislost funkčního stavu a depresivních symptomů v této subpopulaci seniorů; může tak napomoci lékařům identifikovat seniory ve zvýšeném riziku deprese. Na základě výše uvedených výsledků lze shrnout, že progresi depresivity v této subpopulaci je preventabilní: nefarmakologická intervence formou pohybového programu založeného na tanci vedla k signifikantnímu zlepšení skóre depresivity u intervenovaných, zatímco v kontrolní skupině došlo během stejné doby k progresi depresivity.